

Година спілкування «Права і обов'язки дітей»

Мета: ознайомити учнів з їх правами та обов'язками, ознайомити з документом, який гарантує їх права (Декларація ООН про права дитини); вчити учнів свідомо розрізняти права та обов'язки, усвідомити, що немає обов'язків без прав і нема прав без обов'язків

Уч.: Любі діти! Наша година спілкування сьогодні присвячена вашим правам та обов'язкам. Право і закон супроводжують людину постійно, протягом всього її життя. Саме тому кожному з нас потрібно знати основні права та обов'язки, щоб жити у згоді із законом.

У1: Пам'ятаймо, наше право не повинне порушувати права інших. Від народження ми маємо певні права, які гарантує і захищає держава. З роками у нас з'являються обов'язки та відповідальність. Існують закони, які визначають наші обов'язки. І ми маємо їх знати. Незнання закону не звільняє нас від відповідальності за свої вчинки, дії або бездіяльність. Немає прав без обов'язків, немає обов'язків без прав.

Уч.: Відоме висловлювання :»Твої права закінчуються там, де починаються права іншої людини» виникло внаслідок історії про англійця Хулігена, імя якого стало загальним. Коли його черговий раз судили за бійку, він заявив, що є вільною людиною і робить те, що захоче. Суддя на це відповів: «Ваша свобода махати кулаками закінчується там, де починається кінчик носа людини, що стоїть поряд». Як ви розумієте цей вислів?

(Відповіді учнів)

(Розповіді учнів супроводжуються показом слайдів)

1. В стародавній Спарті слабких, кволих дітей кидали зі скелі у прірву, вважаючи, що з них не виростуть сильні і здорові воїни. В часи кріпацтва дітей насильно відбирали у матерів і продавали, наче річ.

2. В різні епохи неоднаково дивилися на виховання і догляд за дітьми. Аж у 17-18 століттях на дітей, нарешті, починають звертати увагу – шиють дитячий одяг, створюють дитячі іграшки, пишуть дитячі книги, дитячі пісні та музику.

3. «А хіба раніше діти не мали одягу, іграшок?» - питаєте ви. Та не мали. Дитина носила довгу сорочку, а коли виростала – одяг, як у дорослих. У середньовічній Німеччині слово «дитина» було синонімом слова «дурень».

4. Знаємо, що дітям було нелегко: не було законів, які б оберігали їхнє життя. Аж у 1924 році у місті Женеві було прийнято Декларацію прав дитини. У 1959 році була розроблена і втілена в життя нова Декларація прав дитини.

5. А у 1989 році у Нью-Йорку всі прогресивні країни світу підписались під Конвенцією прав дитини. В 1991 році Україна приєдналася до Конвенції. В 1993 році в місті Києві створено Всеукраїнський комітет захисту дітей. Згідно з Конвенцією Україна у квітні 2001 року прийняла закон про охорону дитинства.

6. Кожна сім'я – це частина держави. Всі діти мають право на те, що вказане нижче, незалежно від їх раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, або від того, де вони народилися і у кого вони народилися.

7. Кожна дитина має право рости і розвиватися фізично і духовно здоровим і нормальним шляхом, в умовах свободи і збереження гідності.

8. Дитина має належати від її народження право на ім'я і громадянство. Кожна дитина має право на особливу турботу і захист, на гарне харчування, житло і медичне обслуговування.

9. Кожна дитина має право на особливу турботу, якщо у неї фізичні або інші вади.

10. Кожна дитина має право на любов і розуміння, перш за все з боку батьків і сім'ї, але при їх відсутності також і з боку уряду.

11. Кожна дитина має право ходити до школи безкоштовно, грати і мати рівні можливості розвиватися, а також навчитися бути відповідальним і корисним. Батьки несуть особливу відповідальність за освіту своїх дітей та їх навчання.

12. Кожна дитина має право завжди бути серед тих, хто першим одержує допомогу.

13. Кожна дитина має право на захист від всіх жорстоких дій або експлуатації. Наприклад, її не повинні зобов'язувати робити роботу, яка заважає її розвитку, як фізичному, так і розумовому.

14. Діти не повинні працювати поки їм дуже мало років і у жодному випадку, якщо це пошкодить їх здоров'ю або заважатиме етичному і фізичному розвитку.

15. Кожну дитину повинні навчити жити в світі у дружбі зі всіма людьми, проявляти розуміння і терпимість.

Уч.: Любі діти! Ви побачили, скільки багато прав ви маєте у своєму житті. Але ви не повинні забувати, що не менше і обов'язків вимагає від вас життя. Давайте зараз разом згадаємо основні з них.

(Відповіді дітей.) – ходити до школи, не запізнюватися, виконувати домашні завдання, мати гарну поведінку на уроці, мати акуратний зовнішній вигляд, чемно поводитися зі старшими, друзями, меншими за себе, берегти шкільне майно, допомагати батькам і всім, хто потребує твоєї допомоги та інші.

Уч.: А зараз ми проведемо з вами невеличку вікторину, щоб переконатися в тому, що ви навчилися відрізнити права від обов'язків.

- Берегти шкільне майно (обов'язок)
- Брати участь у конкурсах, змаганнях (право)
- Дотримуватися правил дорожнього руху (обов'язок)
- Об'єднуватись з іншими дітьми у групи, компанії (право)
- Старанно вчитися (обов'язок).
- бібліотеками, спортзалами, шкільним обладнанням (право)
- Охороняти природу, пам'ятки культури (обов'язок)
- Вибирати собі друзів (право)
- Дотримуватись моральних норм поведінки (обов'язок)
- Ігри, розваги, відпочинок (право)

Уч.: Отже, діти, я бачу, що ви засвоїли ці два поняття. Я впевнена, що наш захід допоміг вам усвідомити свої права і необхідність їх відстоювати. Але разом з тим пам'ятайте про права інших людей і намагайтеся ніколи їх не порушувати.